

A wide landscape of a grassy field with cows grazing under a cloudy sky. The field is filled with tall, golden-brown grass. In the middle ground, a herd of cows of various colors (black, white, brown) is grazing. The background shows a line of trees and a body of water under a sky with large, white, fluffy clouds.

HELHEDSPLAN

Gjellerodde naturområde

DECEMBER 2025

Lemvig Kommune

Gjellerodde er et enestående naturområde, hvor landskab, natur og friluftsliv mødes. Området er en vigtig del af Lemvigs naturarv og et populært udflugtsmål for både borgere og besøgende. Området er udpeget som Natura 2000 område og er derfor omfattet af Lemvig Kommunes Natura 2000 handleplan for området. For at sikre en balanceret udvikling har Kommunalbestyrelsen besluttet at igangsætte arbejdet med en helhedsplan for Gjellerodde Naturområde.

Helhedsplanen skal skabe klare rammer for områdets rekreative anvendelse, samtidig med at vi beskytter de sårbare naturværdier.

Planen er udarbejdet med respekt for områdets særlige karakter og i dialog med relevante interessenter. Helhedsplanen for Gjellerodde skal sikre at området fortsat kan være et sted, hvor natur og friluftsliv går hånd i hånd – til glæde for nuværende og kommende generationer.

Med venlig hilsen
Erik Flyvholm
Borgmester, Lemvig Kommune

Baggrund og formål, Mål og vision for helhedsplanen, Forhold til eksisterende plan	4
Oversigtskort Gjellerodde naturområde	5
Arbejdet med grundlaget for helhedsplanen	6
Opbygning af helhedsplanen, Overblik over status og emner	7
Ornitologi, Geologi, Fiskeri	8
Rekreative aktiviteter, Kulturforståelse	9
Naturforhold og biodiversitet, Hydrologi og jordbundsforhold, Klima og vejrforhold, Nuværende beskyttelsesstatus og reguleringer, Udpegningsgrundlaget for N28 Gjellerodde	10
Naturforhold	
Besigtigelse	11
Heden	12
Naturpleje med husdyr	13-14
Skov	15
Rekreative interesser, Ornitologi	16
Projekt med adaptiv naturpleje	17
Natura 2000 handleplan	18
Rekreative forhold Gjellerodde Naturområde	
Status, Naturmæssige interesser, Rekreative interesser	19
Tidligere spejderhus Gjellerodde	20-21
Hjemstavnsgården Gjellergård	22
Shelterplads på Nordstrand	23
Jagt og fiskeri	24
Fiskeri i Gjeller Sø	25
Brætsejls og windsurf	26
Moster Puttes Hus	27-28
Geologiske interesser	29
Adgang og trafik på Gjellerodde Naturområde	30
Parkering	31
Stier til gående	32
Skiltning og information	33
Formidling	34-35
Miljøvurdering af planer/programmer	36

INDHOLD

Baggrund og formål:

Gjellerodde Naturområde er et værdifuldt stykke natur tæt på Lemvig By og Gjellerodde sommerhusområde. Denne helhedsplan er udarbejdet med det formål at bevare og forbedre områdets naturforhold og biodiversitet samt at sikre, at det kan nydes og bruges af nuværende og kommende generationer. Området er i forvejen udpeget som et særligt beskyttet Natura 2000-område og initiativer i forbindelse med denne plan skal gennemføres i overensstemmelse med Natura 2000-planerne.

Gjellerodde Naturområde anvendes allerede i dag af mange interessenter. Disse interessenter er derfor inviteret ind i arbejdet med udarbejdelse af denne plan og der har været stort engagement i arbejdsgrupperne for i fællesskab at skabe denne helhedsplan.

Mål og vision for helhedsplanen:

Målet er at skabe et bæredygtigt og mangfoldigt naturområde, hvor naturen trives, og mennesker kan opleve og lære om den. Visionen er at beskytte og udvikle et naturområde, der er en kilde til glæde, inspiration og læring for alle, samtidig med at det er beskyttet og bevaret for fremtidige generationer.

Forhold til eksisterende plan

Der findes en eksisterende plan for beskyttelse og pleje af Gjeller Odde af marts 1982. Planen udgår og erstattes af nærværende helhedsplan i forbindelse med den endelige godkendelse af Helhedsplanen i Lemvig Kommunalbestyrelse.

Gjellerodde naturområde

Arbejdet med grundlaget for denne helhedsplan

Arbejdet med helhedsplanen startede den 7. september 2023, hvor ledere og medarbejdere fra Lemvig Kommune opholdt sig i det tidligere spejderhus på adressen Gjelleroddevej 159, Lemvig og var klar til at tage imod gæster. Der var mulighed for at komme og give sin mening til kende og komme med eventuelle input og ideer til emner og ønsker, der eventuelt skal medtages i helhedsplanen. Der var også mulighed for at tilkendegive ønsker om deltagelse i arbejdsgrupper indenfor de forskellige emner.

Indkaldelse til denne dag skete ved direkte henvendelse til kendte interessenter samt ved offentlig annoncering i aviser.

Dagen resulterede i 5 arbejdsgrupper:

- Arbejdsgruppe *Trafik og adgang samt Veje og stier*
- Arbejdsgruppe *Planetstien, Geosite og Moster Puttes Hus*
- Arbejdsgruppe *Gjeller Sø og Sluse*
- Arbejdsgruppe *Naturcenter og shelterplads samt Offentlige bål- og grill-faciliteter*
- Arbejdsgruppe *Natura 2000 handleplan/ plejeplaner og Skoven*

Arbejdsgrupperne fik udleveret et kommissorium så opgaven var defineret. Tovholder i hver arbejdsgruppe var en medarbejder fra Lemvig Kommunes Teknik og Miljøafdeling.

Arbejdsgrupperne har afleveret materiale til brug for denne helhedsplan. Materialet er i nogle tilfælde udtryk for enighed i arbejdsgrupperne og i andre tilfælde et udtryk for det bedste kompromis af forskellige ønsker og interesser i grupperne. Materialet indgår i materialet som efterfølgende skal godkendes i den politiske proces i Lemvig Kommune som i sidste ende resulterer i en godkendelse i Lemvig Kommunes Kommunalbestyrelse.

Opbygning af helhedsplanen

De enkelte emner beskrives med en indledende tekst. Herefter følger et afsnit med beskrivelse af planlagt handling og et afsnit om økonomi, som er bundet op på handlingerne.

Overblik over status og emner som berøres i denne helhedsplan

Nedenstående er en komprimeret gennemgang af emner som behandles i denne helhedsplan. Emnerne står i nogen grad alene som særskilte afsnit og emner er indarbejdet i andre emner. Dette gælder for f.eks. ornitologi.

Gjellerodde Naturområde ligger smukt placeret nær Lemvig By og Gjellerodde sommerhusområde og omfatter et betydeligt areal af varieret natur. Områdets nærhed til beboelse og Lemvig By giver en enestående mulighed for rekreation og naturformidling.

Områdets naturforhold er mangfoldige og understøtter en rig biodiversitet, som det er vigtigt at bevare og styrke. Området indeholder eksempler på strandvolde, der tydeligt illustrerer oddernes gradvise udbygning. I strandvoldskomplekserne findes adskillige afsnørede strandsøer, hvoraf Gjeller Sø er langt den største. I det sydøstlige hjørne af området fortsætter oddeudbygningen i dag med fremvæksten af krumodde. Udbygningen af denne krumodde er i færd med at afsnøre nye strandsøer. Gjellerodde er et meget illustrativt eksempel på oddedannelse og kystudbygning, samt på kysttypen vinkelforland.

Ornitologi

Gjellerodde er et vigtigt habitat for fugleliv. Området fungerer som yngle- og rasteområde for en række fuglearter, herunder vadefugle. Disse fugle er afhængige af de rige fødevareressourcer, som strandengene tilbyder, og de bruger dem som trækstop under deres lange migrationer. Beskyttelsen af disse fugle og deres levesteder er en væsentlig del af områdets naturforvaltning.

Geologi

Gjellerodde er beriget med geologiske formationer, herunder strandvolde og krumodder, der illustrerer kystens dynamiske natur. Området er et veludviklet, modent vinkelforland med strandsøer og strandvolde. Den geologiske arv i området er resultatet af istidsaflejringer og sedimentære processer, der har formet landskabet over tusinder af år. Disse geologiske træk er vigtige både for videnskabelig forskning og for naturformidling til besøgende.

Fiskeri

Ved udarbejdelse af denne helhedsplan er fiskeri på Gjeller Sø forbeholdt fritidsfiskere, som har mulighed for at sætte garn og ruser. Der er desuden mulighed for medlemmer af Pumpelaget Gjeller Sø i begrænset omfang at fiske med fiskestang fra land. Kendskabet til søens fiskebestand er begrænset, men statens fiskeundersøgelser viser, at der forekommer små saltvandsfisk som sild, kutling og hundestejler. Vandet i søen betegnes som brakvand, da der

trænger fjordvand ind i søen. Saltholdigheden lå tidligere i intervallet 10-15 promille, men har siden 2018 steget til mellem 18 og 23 promille. Søen er sjældent lagdelt, da vinden konstant blander fersk- og saltvand. Der er igennem arbejdet i arbejdsgruppen Gjeller Sø og Sluse opnået forståelse for og ønske om samarbejde mellem de to fritidsfiskere, Pumpelaget Gjeller Sø og Lemvig Kommune om udveksling af viden om søen og fiskeforekomsterne.

Der er ikke udarbejdet en egentlig aftale om natur- og miljøsmål og rammer for driften af kanalen, slusen og kontraklappen og hermed ikke mål for vandudskiftning, saltholdighed og passage for dyr mellem søen og Lem Vig. Denne problematik vil efterfølgende blive taget op af Lemvig Kommune såfremt det vurderes at

der er behov for en forøget styring af anlægget i forhold til natur- og miljøhensyn.

Jagt

Området tilbyder også muligheder for jagt, primært andejagt men også fællesjagter.

Pumpelaget Gjeller Sø samt Lemvig Kommune udlejer dele af arealet til jagt til Nees Bøvling Lemvig jagtforening, hvor medlemmer fra Thyborøn Harboøre jagtforening også kan deltage. Seneste opgørelse viser at der er 40 medlemmer der udøver jagten på Gjellerodde. Tilladelser på det kommunale areal gælder enten lige eller ulige dage. Der afholdes tre fællesjagter om året, som ligger den første weekend i oktober, november og december.

Rekreative aktiviteter

Særligt fordi dette naturområde er beliggende tæt på Lemvig By og Gjellerodde sommerhusområde er det medvirkende til, at området er populært for gåture og andre rekreative aktiviteter. Der findes et veludviklet stisystem, der giver besøgende mulighed for at opleve den smukke natur på nært hold. Gåture på Gjellerodde er populære, da de giver mulighed for at opleve den storslåede natur. Det er vigtigt at denne helhedsplan sikrer muligheden for fortsat at kunne tilbyde disse oplevelser, dog i

passende samspil med interesserne i at bevare og beskytte naturen og den natur som ligger til grund for at området er udpeget som Natura 2000-område (udpegningsgrundlaget).

Kulturforståelse

Gjellerodde har en rig kulturarv, der afspejler områdets historiske brug og betydning. Historisk set har området været brugt til enkelte boliger, jagt, fiskeri og rekreation. Den kulturelle forståelse af området er vigtig for at værdsætte dets nuværende karakter og for at sikre, at frem-

tidige udviklingsplaner respekterer og bevarer denne arv. Kulturformidling gennem skiltning og information i Gjellerodde Naturcenter spiller en central rolle i at øge offentlighedens bevidsthed og forståelse for områdets historie og betydning. Gjellergård, som er en gammel hjemstavns gård, formidler og bevarer et stykke af den vestjyske kultur og historie med udstillinger af gammelt inventar og værktøjer. Der er desuden mulighed for at besøge cafeen som Gjellergård også indeholder.

Naturforhold og biodiversitet

Strandengarealet udgør en væsentlig del af områdets økosystem og har stor betydning for mange arter. Disse strandenge er dynamiske og livsbærende økosystemer, der er afgørende for mange arter af planter, dyr og fugle. De fungerer som vigtige yngle- og rasteområder for fugle og som naturlige filteranlæg, der renser og forbedrer vandkvaliteten i de tilstødende habitater, herunder Gjeller Sø og de omkringliggende vandveje.

Hydrologi og jordbundsforhold

Områdets hydrologi og jordbundsforhold spiller en afgørende rolle for dets økologiske balance. Den konstante interaktion mellem land og Limfjorden skaber et dynamisk og artsrigt økosystem. Det er afgørende at forstå disse forhold for at kunne forvalte området bæredygtigt.

Klima og vejrforhold

Områdets klima og vejrforhold er essentielt i forhold til naturen i området. Klimaet påvirker både flora og fauna og spiller en central rolle i områdets økologiske processer. Der forudses en generel havvandsstigning som på længere sigt kan have stor indflydelse på området da det generelt er meget lavtliggende.

Det højere havvandspejl kan give anledning til at områder, i endnu højere grad end nu, bliver våde og oversvømmet særligt i vinterhalvåret. Herudover vil stormfloder i endnu højere grad end nu, kunne medføre væsentlige erosions-skader på strandengene.

Nuværende beskyttelsesstatus og reguleringer

Områdets nuværende beskyttelsesstatus og eventuelle reguleringer er afgørende for dets forvaltning. Som en del af Natura 2000-områderne er Gjellerodde underlagt specifikke beskyttelsesforanstaltninger, der skal sikre bevarelsen af dets unikke naturværdier. Gjellerodde Naturområde er ikke omfattet af egentlig fredning efter fredningsbestemmelserne.

Udpegningsgrundlaget for N28 Gjellerodde

Områdets udpegningsgrundlag som Natura 2000-område er centralt for dets beskyttelse og forvaltning. Beskyttelsen af de specifikke arter og naturtyper, som fremgår af udpegningsgrundlaget, er nødvendig for at kunne beskytte dem effektivt. Sammenhængen mellem den kommunale handlingsplan og Natura 2000-handleplanen sikrer en koordineret og effektiv forvaltning af naturområdet, der balancerer både lokale behov og EU's mål for naturbeskyttelse.

Naturforhold

I denne helhedsplan for Gjellerodde Naturområde regnes hele arealet på Gjellerodde for natur selvom dele af arealet ikke er beskyttet natur, men i stedet fredskov, strand eller anden udnyttelse.

Gjellerodde, med sø, kommunale arealer og grundejerforeningens arealer mod nordvest, er på ca. 172 ha. Derudover er der ca. 40 ha omdriftsarealer nordvest for Gjeller sø

På tidspunktet for udarbejdelse af denne helhedsplan er arealfordelingen følgende i forhold til natur:

Ramsar og fuglebeskyttelse: 223 ha
Natura 2000-habitatareal: 162 ha

- 12,7 ha i moderat tilstand
 - 67,3 ha i god tilstand
 - 1,2 ha i høj tilstand
- §3 beskyttet natur udgør i alt 153,3 ha.

Indsendte marker "MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal" det vil sige naturlignende arealer, der ikke kan leve op til de almindelige regler under grundbetalingsordningen altså arealer hvor der ikke kan søges grundbetaling eller grundbetaling til projektarealer: 54,73 ha

Søerne Gjeller Sø og Sø nord for Gjeller Sø: 60,5 ha i ringe tilstand som skyldes forkert slusepraksis i 2010, men der er set forbedringer over de seneste år.

Besigtigelse:

Novana: Gjeller Sø, Sø nord for Gjeller Sø og andre småsøer i området bliver jævnligt gennemgået for især strandtudse, de er ikke påvist i området.

I forbindelse med "naturgruppens" arbejde har der være afholdt besigtigelse på Gjellerodde. Her så vi især på:

- Hedeområder beklædt med lyng og mange selvsåede sitkagranner
- Område øst for skoven, der vokser til i gyvel
- Skovområdets træarter, muligheder for at plante ny skov eller udvide beskyttet natur.

Heden

Et område på 6000 m² er bevokset med gyvel. Den er ikke invasiv, men en hjemmehørende art, der er uønsket mange steder da den udkonkurrerer andre arter. På heden vokser desuden en hel del selvsåede små sitkagraner, de kommer fra frø produceret af voksne graner i skoven. Sitka regnes som invasiv, men i dette tilfælde er "modertræerne" plantet på arealet. Lyngen på heden ser ud til overvejende at være i god stand, med stor grad af aldersvariation.

Handling

Gyvelkolonien overvåges de næste fem år og hvis den breder sig yderligere, kan den begrænses ved afbrænding.

Første del er at stoppe spredningen af sitkagranens frø og det kræver en oprydning i dels de udgåede og udgående partier af skoven og dels en fældning af sitkagran og anden uønsket træopvækst i de sundere træbevoksede arealer som også typisk er på de højere liggende partier. Det vil kunne gøres med en gennemkørsel af skov-/entreprenørmaskiner og et udtag til lokale flisfyrede varmekværke. Derefter kan de små sitkagraner bekæmpes med en biodiversitets/naturplejedag for 5. klasserne, hvor de bl.a. får lov at gå løs på de små sitkagraner. Dette tiltag gentages ca. hvert 5.-8. år

Områder, hvor lyngen trænger til fornyelse kan afbrændes i mosaik, maksimalt 5-10 % hvert år. Plejen forudsætter en dispensation fra Naturbeskyttelsesloven, evt. udtalelse fra Miljøstyrelsen og at årstid for plejen nøje tilpasses, så fredede og/eller beskyttede arter ikke skades af afbrændingen.

Økonomi:

Det forventes at ovenstående anbefaling kan gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer.

Naturpleje med husdyr

Størstedelen af Gjellerodde har været ekstensivt afgræsset i mange år, men i takt med mekaniseringen af landbruget og udbygning af sommerhusområdet, hvor Gjellerodde fik en rekreativ betydning, fik naturen i området lov til at passe dig selv. Det resulterede i stigende opvækst af rynket rose på bekostning af strandenge, våde og tørre heder og grågrøn klit. Rynket rose er invasiv og klarer sig godt alle steder, men særligt i kystområder er konkurrencen fra andre planter så lav at den kan få fat. Rosen breder sig ved underjordiske skud, der gør at en enkelt rose nemt kan fylde 100 m². Derfor etablerede man i 2004 afgræsning med husdyr, primært får men også geder er blevet anvendt.

Det har resulteret i at udbredelsen af rynket rose er begrænset og ikke breder sig i området. Ved at have fårehyrde tilknyttet, kan fårene guides til at græsse mere på rynket rose, hvilket samtidig giver en fin sammenhæng med den bevarede hjemstavns gård Gjellergård.

Får og geder egner sig godt til området af flere årsager. Der er et højvandsdige som er afhængig af et lavt plantedække og som ikke tager skade af de små husdyrs tråd, derudover er får lettere at håndtere i forhold til de mange besøgende i området.

Området er udpeget Natura 2000 område og Miljøstyrelsen har derfor udarbejdet en Natura 2000 plan for N28 som inkluderer Gjellerodde. Natura 2000-planen udgør det overordnede

strategiske grundlag for beskyttelsen af særligt værdifulde naturområder i Danmark. Den fastlægger mål for bevaring og forbedring af naturtyper og arter, som er udpeget i henhold til EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver. Planen udarbejdes af Miljøstyrelsen og danner rammen for den efterfølgende indsats i de enkelte Natura 2000-områder.

På baggrund af Natura 2000-planen udarbejdes en Natura 2000-handleplan, som konkretiserer, hvordan målene skal realiseres i praksis. I Natura 2000-området ved Gjellerodde er det Lemvig Kommune, der har ansvaret for at udarbejde handleplanen. Denne plan beskriver de nødvendige indsatser, prioriteringer og tidsrammer og fungerer som et styringsredskab

for både myndigheder og lodsejere. Den sikrer, at der sker en målrettet og koordineret indsats i området, i overensstemmelse med de nationale mål.

I forlængelse heraf kan der udarbejdes en helhedsplan for naturområdet på Gjellerodde. En sådan plan samler både de overordnede mål fra Natura 2000-planen og de konkrete tiltag fra handleplanen, men tilføjer samtidig en lokal dimension, hvor hensyn til rekreativ brug, formidling og lokale interesser integreres. Helhedsplanen fungerer som et praktisk og dialog-baseret redskab, der understøtter samarbejdet mellem kommune, lodsejere og andre aktører.

Området er natura 2000 område og er omfattet af Natura 2000 handleplanen nr. N28 og Fuglebeskyttelsesområde F39. Naturtilstanden følges løbende og monitoreres af NOVANA programmet. Den løbende monitoring sikrer, at Natura 2000 handleplanen følges. Såfremt naturtilstanden forringes, iværksættes der tiltag i form af f.eks. rydning eller afgræsning for at sikre opfyldelse af Natura 2000 handleplanen. Natura 2000 handleplanen fungerer således som plejeplan for området.

Handling

Afgræsning med får og geder forventes bevaret, dels af hensyn til den naturhistoriske fortælling fra området og dels af hensyn til begrænsning i udbredelsen af rynket rose. Plejen kan på strandengene ved Gjeller Sø, suppleres evt. af græssende kreaturer eller heste, da fårene ikke gerne afgræsser, hvor det er vådt.

Eksisterende aftaler skal genbesøges og integreres med eventuelle nye aftaler om supplerende afgræsninger.

Økonomi:

Det forventes at ovenstående handling kan gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer.

Skov

Skoven er plantet i midt-sidst 1960'erne og består overvejende af fyr og sitkagran. Fyrretræerne er langs med den vestlige kant gået ud som følge af vejr og vind. Sitkagranerne udgør et væsentligt naturproblem, de er invasive og ikke hjemmehørende og da frø spredes og spirer på den nærliggende hede, vil en fjernelse af frøkilden være nødvendig for at begrænse be-

hovet for manuel fjernelse af selvsåede graner. En fornyelse af skoven er blevet diskuteret, den er ikke som sådan et naturligt element på Gjellerodde, men rekreativt vil mange gerne have noget der bryder vinden og giver øget muligheder for oplevelser i området. Ved at forynge og bevare skoven vil man også bevare et område med større variation og flere muligheder for insekter, fugle, planter, laver mv.

I forbindelse med foryngelsen af skoven og fjernelse af uønskede træer, vil det blive undersøgt om der med fordel vil kunne bibeholdes nogle af de udgåede og faldne træer, for at gavne levevilkårene for fugle, insekter og andre dyr lokalt. Brombærkrat breder sig på nogle af områderne hvorfor der løbende er behov for at holde øje med det og eventuelt løbende regulere det.

Handling

Sitkagraner fjernes og skoven skal forynges. Hjemmehørende fyrretræer og løvtræ kan bevares, der plantes nye træer og buske med fokus på hjemmehørende arter.

Første del er at stoppe spredningen af sitkagranens frø og det kræver en oprydning i dels de udgåede og udgående partier af skoven og dels en fældning af sitkagran og anden uønsket træopvækst i de sunderne træbevoksede arealer som også typisk er på de højereliggende partier. Det vil kunne gøres med en gennemkørsel af skov-/entreprenørmaskiner og et udtag til lokale flisfyrede varmegærker.

Økonomi:

Det undersøges om udgiften kan indeholdes i almindelig drift under Lemvig Kommunes driftsbudget for Vej- og Parkafdelingen. Herunder skal det undersøges om flisning af eksisterende træer kan være medfinansierende i forhold til rydningen. Alternativt skal udgiften indgå i kommende budgetforhandlinger på området eller der kan søges finansiering igennem fonde m.m.

Rekreative interesser

Gjellerodde benyttes af mange forskellige grupper med forskellige rekreative interesser. Sommerhusgæster, vandrere, fiskere, jægere, mountainbikere, hundeluftere, autocampere, bilister, skoleklasser, spejdere og mange andre bruger naturen på Gjellerodde. I forhold til naturen er gående færdsel at foretrække, da det giver mindre slid og mere nænsomme forstyrrelser af især faunaen i området. Samtidig vil alle gerne have at netop deres interesse i Gjellerodde ikke besværliggøres eller forbydes. Det bevirker at man måske løbende er nødt til at justerer på mulighederne i området.

Motoriseret færdsel i området har medført at der er opstået flere alternative og nye veje. Dette kan være en kombination af flere forhold som f.eks. at flere køretøjer og at disse er blevet mere terrængående, at vandet ofte står højt og kan oversvømme vejarealer og at vejens vedligeholdelse i perioder netop bærer præg af dette.

Ornitologi

Strandengene ved Gjellerodde nord for Lemvig udgør et unikt naturområde med stor ornitologisk betydning. Det varierede landskab med strandvolde, våde enge med lav vegetation og lavvandede søer skaber optimale forhold for et rigt og alsidigt fugleliv gennem hele året. Området tiltrækker både ynglende, trækkende og overvintrende fugle, hvilket gør det til et attraktivt sted for fugleinteresserede og naturformidlere. Der er gode adgangsforhold med stier og

udsigtspunkter, som gør det muligt at opleve fuglene tæt på uden at forstyrre dem. Samtidig foretager ornitologer jævnligt systematiske registreringer og tællinger i området, som indberettes til centrale databaser og bidrager til overvågning og forskning i fuglebestande og naturens tilstand. Gjellerodde fungerer derfor både som rekreativt udflugtsmål og som en vigtig brik i den nationale natur- og fugleovervågning.

Handling

Løse hunde må ikke forekomme og det skal skiltes tydeligt at hunde skal holdes i snor. Se dog afsnittet omkring jagt på side 24.

Motoriseret trafik og aktiviteter med mange deltagere eller slid bør begrænses for at beskytte området.

Fuglene på Øststranden beskyttes mod hunde og gående trafik i yngletid ved skiltning/markering af veje dertil. Skilte skal på en enkel og overskuelig måde oplyse om regler for området. Det særlige yngleområde på Øststranden skal sikres mest muligt fred i perioden 1. april til 15. juli. Markeringen af området påtænkes etableret ved hjælp af en trædesti. Skiltning og formidlingen i øvrigt samtænkes med øvrig formidling i området og behandles i denne rapport i særligt afsnit om formidling.

Økonomi:

Det forventes at ovenstående anbefaling kan gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer.

Projekt med adaptiv naturpleje

Lemvig Kommune har sagt ja til at deltage i et femårigt pilotprojekt om adaptiv naturforvaltning af de våde heder på Gjellerodde.

Projektet gennemføres i samarbejde med Aarhus Universitet og med støtte fra Aage V. Jensen Naturfond.

Formålet er at undersøge, hvilke faktorer der påvirker forekomsten af blandt andet indikatorarten klokkel yng på de enkelte områder med våd hede. Ved at opnå en bedre forståelse af disse sammenhænge, bliver det muligt at tilpasse forvaltningen, så man kan fremme eller ændre artens udbredelse.

Som en del af projektet indsamles vegetationsdata, som anvendes i modeller til at forudsige effekten af forskellige forvaltningstiltag. Denne viden kan så bruges til at danne grundlag for at opstille konkrete målsætninger og udvikle forvaltningsplaner for det enkelte område med våd hede.

Målsætningerne fastlægges i fællesskab på workshops med deltagelse af lokale dyreholdere, interesseorganisationer, forskere og myndigheder. Undervejs i projektet indsamles der løbende nye data for at vurdere, om de valgte

tiltag har den ønskede effekt. Hvis ikke, justeres både praksis og målsætninger efter behov.

Handling

Projektet gennemføres og vil forhåbentlig gøre beslutningsgrundlaget for fremtidig naturpleje af områdets våde heder bedre og give mulighed for at udvide forekomsten af våd hede i området.

Økonomi:

Lemvig Kommune bidrager ikke økonomisk i projektet men støtter op med anvendelse af det nødvendige timeforbrug.

Natura 2000 handleplan

Hele Gjellerodde er Natura 2000-område, med habitatområde nr. 28, fuglebeskyttelsesområde nr. 39 og ramsarområde nr. 5. Udpegningsgrundlaget ses her på siden. Langt det meste af den kortlagte habitatnatur er i god eller høj tilstand og kun en mindre del er i moderat tilstand, det gælder strandengene ved Gjeller Sø.

Handling

Det undersøges om det er muligt, at strandengene syd-vest for Gjeller Sø hegnes og afgræsses med kvæg eller heste.

Økonomi:

Det anbefales, at de økonomiske forhold, herunder tilskudsmuligheder, undersøges. Det undersøges om udgiften kan indeholdes i almindelig drift under Lemvig Kommunes driftsbudget. Alternativt skal udgiften indgå i kommende budgetforhandlinger på området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 28		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtomklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klitlavning (2190)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Stavsild (1103)
	Stor vandsalamander (1166)	Odde (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 39		
Fugle:	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Klyde (TY)
	Hvidbrystet præstekrave (Y)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Figurene viser udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 28 og fuglebeskyttelsesområde nr. 39. Det er ikke alle arter eller naturtyper, der forekommer på Gjellerodde.

Rekreative forhold Gjellerodde naturområde

Status

Gjellerodde er et fascinerende naturområde beliggende nord for Lemvig, og det har en række karakteristika, der gør det særligt interessant både naturmæssigt, rekreativt og geologisk. Området på Gjellerodde anvendes rekreativt af mange brugere. De fleste anvender området til gåture.

Naturmæssige interesser

Gjellerodde er et stort naturområde med flere forskellige naturtyper der alle kræver særlig pleje for at trives. Naturplejen i området inkluderer græsning af får for at bevare hedelandskabet og forhindre, at det bliver overtaget af arter som, brombær og hybenrose.

Rekreative interesser

Gjellerodde tilbyder mange rekreative muligheder. Området har shelters, bålpladser og adgang til toiletter, hvilket gør det ideelt for udenørs overnatning og aktiviteter. Derudover er vandet omkring Gjellerodde et yndet sted, hvor man kan surfe, ro i kajak, fiske og nyde den smukke udsigt.

Tidligere spejderhus Gjellerodde

Området omkring det gamle spejderhus ved Gjellerodde rummer et stort potentiale som samlingspunkt for friluftsliv, formidling og kulturelle aktiviteter. Placeringen tæt på Gjellergård og det omkringliggende landskab giver gode muligheder for at formidle områdets natur, kulturhistorie og geologi. Der er dog behov for yderligere udvikling og koordinering af faciliteter og aktiviteter, herunder etablering af shelters, udekøkken og formidlingsløsninger, samt en afklaring af mulighederne for at afholde arrangementer som Skt. Hans. Til dette arbejde er der afsat et anlægsbudget til renovering af huset, hvilket skaber et solidt fundament for at integrere formidling og opholdsfaciliteter i bygningen.

Efter ombygningen af det gamle spejderhus vil der være et nyt punkt, som vil fungere som et samlingspunkt for friluftaktiviteter og naturformidling. Lemvig Kommune ejer huset, og har afsat penge i budgettet til at omdanne spejderhuset til et hus hvor der er mulighed for at kommunens skoler fortsat kan overnatte, og formidle områdets karakteristika, natur, geologi historie m.m.

Der etableres desuden en skoletjeneste i tilknytning til det tidligere spejderhus, som kan forestå formidling til skoleklasser m.m. Der er planer om at der etableres udekøkken samt adgang til toilet i bygningen.

Muligheden for at oprette en brugergruppe vil blive undersøgt så brugerne får ejerskab og medindflydelse på driften og udviklingen af huset.

Efter renovering af huset vil huset blive navngivet Gjellerodde Naturcenter.

Handling

Det skal undersøges om der er mulighed for at oprette en brugergruppe som i fællesskab kan drive og udvikle det tidligere spejderhus.

Der er udpeget en ny placering til shelters i skoven vest for huset, som både tager hensyn til afstand til sommerhusområdet og nærhed til spejderhuset. Shelterne placeres med front mod huset, og der anlægges en sti mellem huset og shelterpladsen. Der er søgt om tilladelse til opførelse af tre shelters og et mindre skur hos Kystdirektoratet. Derudover arbejdes der på at etablere et udekøkken med vask, arbejdsbord og eventuelt grill under halvtaget ved husets vestgavl. Der planlægges også indkøb af bålfade med grillfunktion og siddepladser i området udenfor. Grejbanken understøttes med adgang via kode, og der overvejes forskellige løsninger for registrering og tilsyn. I det store opholdsrum skal der skabes fleksible rammer for både spising og formidling, og der arbejdes med idéer til udstillinger og formidling i både indendørs og udendørs arealer.

Der er desuden fokus på at finde en egnet placering til en bålplads til Skt. Hans, i dialog med grundejerforeningerne og under hensyntagen til afstandskrav og brandfare.

Et samarbejde med STU-skolen i Rom om byggeri og udvikling af faciliteter overvejes også.

Økonomi:

Til projektet er der afsat et anlægsbudget på 1,2 millioner kroner til renovering af huset. Dette beløb dækker blandt andet installation af udekøkkenet, herunder vask og arbejdsbord, samt forbedringer af bygningens funktionalitet og muligheder for formidling. Derudover er der givet en anlægsbevilling på 500.000 kroner til rekreative anlæg på Gjellerodde, herunder etablering af shelters, sti og tilhørende faciliteter. Indkøb af bålfade og siddepladser vil kræve yderligere midler, som forventes søgt gennem fonde og samarbejdspartnere. Der skal desuden afsættes ressourcer til udvikling af formidlingsmateriale og eventuel ekstern bistand til udstillinger og undervisningsforløb. Drift og vedligeholdelse af faciliteterne, herunder grejbank og toiletter, forventes delvist dækket gennem eksisterende ordninger og Park og Vej samt frivillige aktører.

Aftale om driften af huset forventes at kunne indgås i en aftale med husets brugere.

I forbindelse med nedlæggelse af et eksisterende offentlige toilet på Nordstranden forventes det, at driftsmidler fra opsyn og rengøring af dette kan kanaliseres over til det nye offentlige toilet i det tidligere spejderhus Gjellerodde.

Det forventes at ovenstående drift af hus og toilet kan gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer, muligvis med et mindre driftstilskud til en brugergruppe. Såfremt det måtte vise sig, at der ikke er budgetmæssig dækning til fremtidig drift af husets ønskede aktiviteter skal der søges alternativ finansiering.

Hjemstavnsgården Gjellergaard

Gjellergaard, en traditionel hjemstavnsgård, ligger smukt placeret på Gjeller Odde nord for Lemvig. Den restaurerede bygning er et fint eksempel på den vestjyske fiskerbondes byggestil. Den ældste del af gården fungerer i dag som hjemstavnsmuseum, hvor stuerne er indrettet med autentiske, gamle møbler, der giver et indblik i livet i tidligere tider. Gjellergaard fungerer som et levende museum, der fortæller historien om den vestjyske fiskerbondes liv og byggestil fra sidste halvdel af 1800-tallet. Gården tilbyder også en hyggelig kaffestue i den genopførte lade.

Restaureringen af Gjellergaard blev igangsat i april 1992 og afsluttet i maj 1993. Projektet blev muliggjort gennem økonomisk støtte fra Lemvig Kommune, Ringkøbing Amt, Sonning-fonden og Helse-fonden. Formålet med restaureringen var at bevare et vigtigt stykke af den vestjyske kulturarv.

Gjellergaard er i dag et samlingspunkt for mennesker i alle aldre, der ønsker at deltage i sociale og kulturelle aktiviteter. Driften varetages af GJELLERGAARD-FORENINGEN, men alle med interesse er velkomne til at være med.

Handling

Gjellergaard er beliggende tæt på det kommende tidligere spejderhus Gjellerodde og fremtidig samarbejde mellem disse skal undersøges og iværksættes.

Økonomi:

Disse undersøgelser igangsættes indenfor eksisterende driftsramme. Såfremt eventuelle fremtidige samarbejder med Gjellergaard om driften af tidligere spejderhus Gjellerodde eller Moster Puttes Hus ikke kan indeholdes i driftsrammen skal alternative finansieringsmåder undersøges.

Shelterplads

På Nordstranden findes en shelterplads, hvor man kan overnatte i shelters og nyde naturen tæt på vandet. Disse shelters er dog nedslidte og står desuden i vand i dele af vinterperioden. Det fremgår af ansøgning til Kystdirektoratet at Lemvig Kommune i november 2022 har søgt om at flytte placeringen af shelterne fra Nordstranden til området vest for det tidligere spejderhus, så der kan opstå en synergieffekt af shelters, udekøkken, bålsted og adgang til offentligt toilet.

Handling

Når der foreligger en afgørelse fra Kystdirektoratet på, om der kan gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til den ønskede placering, skal der igangsættes den nødvendige høringsprocedure i forhold til eventuelt påvirkede interessenter herunder naboer m.m. Herefter forventes det at indkøbe nye shelters, der kan placeres mest hensigtsmæssigt i forhold til tilladelser og høringer.

Økonomi:

Der er afsat økonomi på kommunens anlægsbudget til at indkøbe nye shelters.

Jagt og fiskeri

Området tilbyder også muligheder for jagt. Pumpelaget Gjellersø samt Lemvig Kommune udlejer dele af arealet til jagt til Nees Bøvling Lemvig jagtforening, hvor medlemmer fra Thyborøn Harboøre jagtforening også kan deltage. Der er hovedsagligt tale om andejagt på området.

Nyeste tal er at 40 jægere indløser jagttilladelse til Gjellerodde, tilladelsen gælder enten lige eller ulige dage. Der afholdes tre fællesjagter om året, som ligger den første weekend i oktober, november og december (deltagerantal ca. 10 stk. per gang).

Der bliver ikke lavet hundetræning på Gjellerodde, selv om kontakten med Lemvig Kommune tillader det. Der kan dog være jægere der på egen hånd laver lidt træning i området. Løse hunde på Gjellerodde bliver ofte diskuteret, men der er oftest tale om hundelufteres hunde og ikke jægers hunde. Løse hunde er dog tilladt i forbindelse med jagtudøvelse.

Fiskeri fra kysten rundt om Gjellerodde kan foretages i henhold til gældende regler under Fiskeriministeriet. Der kan dog forekomme begrænsninger i adgangen til dele af området i afgrænsede tidsperioder for at beskytte f.eks. landrugende fugle.

[Se i øvrigt afsnittet Fiskeri i Gjeller Sø](#)

Handling

Jagtkontrakten revideres, så tillægget om jagthundetræning bortfalder.

Økonomi:

Det forventes at ovenstående anbefaling kan gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer.

Fiskeri i Gjeller Sø

Pumpelaget Gjellersø udlejer retten til Fritidsfiskeri med båd med garn og ruser. Herudover fremgår det af referat fra bestyrelsesmøderne at pumpelagets bestyrelse har åbnet for fiskeri i Gjeller Sø for alle husstande i pumpelaget inklusiv lejere. Der er fremstillet to fiskekort til hver husstand.

Der findes flere bredejere rundt om Gjeller Sø end Pumpelaget Gjellersø. Lemvig Kommune er en væsentlig bredejer på et stor del af søen. Lemvig Kommune har ikke været involveret i beslutninger om anvendelse af søen herunder forhold som jagt og fiskeri.

Søen er beliggende i Natura 2000 område og det skal derfor sikres at rekreative aktiviteter ikke har en væsentlig negativ effekt på de arter og naturtyper som fremgår af udpegningsgrundlaget

Der er derfor behov for at Lemvig kommune løbende er opmærksomme på, hvilken effekt f.eks. fiskeriet har for området og herunder udpegningsgrundlaget.

Ud over den myndighedsmæssige tilgang til at håndhæve gældende lovgivning har Lemvig Kommune desuden som bredejer mulighed for at gøre sin indflydelse gældende i forhold til anvendelse af søen.

Der er igangsat en gensidig dialog mellem de fiskere som har lejet rettighed til at fritidsfiske på Gjeller Sø og Lemvig Kommune. Der arbejdes på at der laves en formidling til offentligheden om søens økologiske tilstand og en beskrivelse af fiskernes erfaringer med fiskeri på søen, herunder hvilke fiskearter fiskerne har observeret i søen.

Handling

Lemvig Kommune vil på nuværende tidspunkt ikke ændre på den nuværende anvendelse af Gjeller Sø, herunder arbejde for at øve indflydelse på udlejning af jagt eller fiskeri på søen. Det er vurderingen på nuværende tidspunkt, at der ikke er behov for at give mulighed for yderligere brugergrupper end de, der allerede er lavet aftale med. Lemvig Kommune vil dog ikke fraskrive sig muligheden for at revurdere dette standpunkt på et senere tidspunkt uanset begrundelsen.

Økonomi:

Pumpelaget Gjellersø har en årlig indtægt på udlejning af fiskeretten. Ovenstående handling har ingen økonomisk konsekvens for Lemvig Kommune.

Brætsejlds og windsurf

I dialogen med Gjellersø Pumpelag var der enighed om, at man ikke ønsker windsurf og brætsejlds på søen. Søen ligger i fuglebeskyttet område og det harmonerer ikke med de forstyrrelser som windsurfing og brætsejlds vil give på bl.a. fuglelivet.

Handling

Indtil videre har det ikke vist sig at være et problem med den type aktivitet på søen. Da der samtidig er interesse i at begrænse antallet af skilte i området er det hensigtsmæssigt at vente med at skilte med forbud til det vurderes at være nødvendigt.

Økonomi:

Ingen økonomisk konsekvens.

Moster Puttes Hus

Dette historiske hus blev opført under 2. Verdenskrig og har siden været et populært udflugtsmål. Huset har en spændende historie og er et symbol på områdets kulturarv.

Der er mange udlægninger af hvad den sande historie er vedrørende Moster Puttes Hus. Lemvig Museum er ved at undersøge forholdet og det er forhåbningen at, der på et tidspunkt står en fortælling tilbage som den mest sandsynlige.

Moster Putte

Moster Putte, hvis rigtige navn var Grethe, var en lokal kvinde, der blev kendt for sin store kærlighed til børn og sit livlige humør. Hun anvendte huset som et udflugtsmål, hvor børn altid var meget velkomne. Hun havde rejst verden rundt som ung og havde mange historier

at fortælle, hvilket gjorde hendes hus til et populært sted for besøg.

Efter krigen blev huset brugt af Lemvig skole som et sted for årlige cykelture, hvor eleverne kunne lære om geografi og biologi. I dag står huset i vand i store perioder af året. Dette skyldes flere forhold, men det faktum at huset står på et lavtliggende område og at der pågår havvandstigninger som følge af klimaforandringer, betyder at huset hvert år oversvømmes og at der står blankt vand over gulvniveau i huset.

I dag står Moster Puttes Hus som et symbol på områdets kulturarv og historie. Det er et populært udflugtsmål, hvor besøgende kan få et indblik i både den lokale historie og den større historiske kontekst fra krigstiden.

Moster Puttes Hus er altså ikke kun et fysisk sted, men også en del af den lokale fortælling og kultur, der binder fortid og nutid sammen.

I forbindelse med erkendelse af at Moster Puttes Hus er truet af klimaforandringerne på grund af oversvømmelse, er der blevet taget kontakt til VIA University College, for at høre om de studerende på bygningskonstruktør-uddannelsen kunne tænke sig at arbejde med forslag til klimasikring af huset.

Det er aftalt med VIA University College at eleverne foreslås at foretage konstruktive undersøgelser af huset samt komme med klimasikringsforslag.

I efteråret 2024 har der været 7. semesterelver som har undersøgt husets konstruktioner og vurderet på konstruktionsprincipper og

konstruktionernes stand. Der er i den sammenhæng også udarbejdet forslag til klimasikring og adgangsmuligheder.

I foråret 2025 arbejder en 5. semestergruppe på en vurdering af hvilke materialer der med

fordel vil kunne anvendes i et eventuel renoveringsprojekt afhængig af, om vandes inviteres ind i huset eller vandet forsøges holdt ude af huset.

Handling

Der arbejdes videre med undersøgelserne af huset og mulighederne for klimasikring igennem VIA University College. Når der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag vurderes det, om der skal arbejdes videre med klimasikring af Moster Puttes Hus. I den sammenhæng skal der også tages stilling til den fremtidige anvendelse, drift og vedligeholdelse af Moster Puttes Hus.

Den 25. marts 2013 besluttede Teknik- og Miljøudvalget, at huset åbnes for offentligheden og der arbejdes videre med at omdanne det til et besøgs- og formidlingssted.

Der er åbenlyse muligheder i at foretage en kobling mellem det tidligere spejderhus Gjellerodde, Moster Puttes Hus og Gjellergård i forhold til tilsyn, formidling, arrangementer m.m. Disse muligheder skal undersøges yderligere men hænger også sammen med undersøgelserne om klimasikring af Moster Puttes Hus.

Økonomi:

Det forventes, at der skal findes den nødvendige økonomiske ramme til at klimasikre Moster Puttes Hus. Der skal derfor findes midler igennem f.eks. fonde eller ved, at der sker en bevilling i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Der vil formentlig desuden være en mindre udvidelse af driftsaktiviteterne i forbindelse med klimasikring af Moster Puttes Hus.

Ovenstående anbefaling forventes ikke at kunne gennemføres indenfor eksisterende budgetrammer.

Gjellerodde – geologisk geosite og formidlingsområde i Geopark Vestjylland

Gjellerodde er et geologisk særligt interessant område i det vestjyske landskab, hvor flere markante landskabsformer og jordtyper mødes og fortæller historien om både istidens og havets påvirkning. Området er et vinkelforland, dannet af sandaflejringer fra den seneste istid, og rummer en rig variation af geologiske elementer, som gør det til et oplagt sted for både oplevelse og formidling af naturens dynamik.

Et af de mest karakteristiske træk ved Gjellerodde er de buede krumodder – sandrevler skabt af bølger og strømme, der transporterer sediment langs kysten. Disse former ændrer sig løbende og er et tydeligt eksempel på den stadige kystudvikling, der stadig er aktiv i området. Mellem krumodderne findes strandenge, som jævnligt oversvømmes af havvand. Her afsætter havet fint sediment, hvilket gradvist skaber nye landarealer – en proces, der både er vigtig for fuglelivet og geologisk interessant.

Området rummer desuden strandsøer og strandvolde, som vidner om tidligere kystlinjer og havspejlsændringer, og som sammen med de lavtliggende enge illustrerer de geologiske processer, der har formet kystlandskabet. Ind mod land rejser der sig morænelerbakker, dannet af ler og sten, som isen har skubbet og aflejet under istiden. Disse bakker danner en markant kontrast til de flade kystnære områder og

giver et levende indblik i isens enorme kræfter og landskabets udvikling gennem årtusinder.

Gjellerodde er udpeget som et område af national geologisk interesse og er samtidig en del af både Natura 2000 og Ramsar-beskyttede områder. Derudover er det anerkendt som et vigtigt geosite i UNESCO Global Geopark Vestjylland. Som geosite indgår Gjellerodde i Geoparkens samlede fortælling om landskabets dannelse og udvikling og spiller en central rolle i formidlingen af Vestjyllands geologiske arv til både lokale og internationale besøgende.

I tæt samarbejde med Geoparken arbejdes der målrettet med at formidle områdets geologiske særpræg gennem skilte, guidede ture, undervisningsmateriale og digitale løsninger. Dette samarbejde styrker både den faglige kvalitet og den folkelige forankring af formidlingen og bidrager til at gøre Gjellerodde til et levende

læringsrum, hvor man kan opleve og forstå naturens kræfter i praksis.

Gjellerodde er således ikke blot et naturområde med stor rekreativ og biologisk værdi, men også en vigtig brik i formidling af Danmarks geologiske historie.

Handling

Områdets spændende geologi skal formidles overfor områdets gæster. Formidlingen behandles andet sted i denne rapport.

Økonomi:

Udgifter til formidling forventes at kunne foretages indenfor eksisterende budgetrammer. Såfremt der iværksættes indkøb af særlige formidlingsforløb eller metoder som ligger ud over budgetrammen, skal der søges alternative finansieringsmuligheder som f.eks. fonde m.m.

Adgang og trafik på Gjellerodde naturområde

Der ønskes fortsat mulighed for bilkørsel til Nordstranden og til Thøger Larsens Mindesten. Det er derfor vigtigt, at vedligeholdelse af den eksisterende adgangsvej til Nordstranden sikrer at adgangen er mulig. Denne vej bør udstyres med vigepladser, så trafikken kan afvikles sikkert og smidigt. Stikvejene i området skal afblændes/skiltes om kørsel forbudt for at begrænse trafik ud i naturområderne. Der skal naturligvis være mulighed for arbejdsmæssig kørsel for f.eks. Lemvig Kommune samt lokalt redningsberedskab ud af vejene til Nordstranden og Thøger Larsens Mindesten.

Vejen over diget er et særligt fokuspunkt. Vejen skal hæves, så der sikres helårsadgang for både kørende og gående trafik. Der kan dog være ekstreme vejsituationer som betyder, at vejen og området i perioder ikke er tilgængelige. Det er desuden vigtigt at sikre, at der er vejadgang til både det tidligere spejderhus Gjellerodde og Gjellergård.

For at beskytte naturen og forhindre bilkørsel øst om odden ved kanalgennefløbet, undersøges det om stranden kan afspærres med sten eller lignende foranstaltninger. Adgangen til mindestenen skal bevares og gerne forbedres.

Det skal desuden understreges, at overnatning i autocampere i området ikke er tilladt.

Se i øvrigt kortbilag på side 38 over de fremtidige veje og stier. Herudover kan der være trædestier som ikke er registreret.

Handling

Hovedadgangsvejen til Nordstranden opgraderes/hæves og suppleres med vigepladser. Vejen over diget bør hæves for at sikre helårsadgang. Der bør etableres fysiske barrierer for at forhindre bilkørsel på stranden, og adgangen til mindestenen bør forbedres. Forbud mod overnatning i autocampere skal skiltes tydeligt (det er politiet der håndhæver et forbud).

Økonomi:

De foreslåede forbedringer vil kræve investeringer i vejopgradering, etablering af vigepladser og opsætning af barrierer. Udgifterne vil afhænge af vejens længde og materialevalg, men forventes at ligge i størrelsesordenen 0,25 mio. kr. Forbud mod autocamperovernatning kræver skiltning og eventuel kontrol, hvilket er en mindre udgift.

Parkering

Der er et stigende behov for parkeringspladser i eller tæt på området. Den eksisterende parkeringsplads ved Nordstranden skal bevares, og der er ønske om at udvide parkeringsmulighederne ved det tidligere spejderhus. Derudover foreslås det at etablere en ny parkeringsplads umiddelbart efter ankomsten til Gjellerodde, lige efter færsten.

Handling

Eksisterende parkeringsplads ved Nordstranden bevares.

Der igangsættes en proces hvor det undersøges om det er muligt at etablere en ny parkeringsplads umiddelbart efter ankomsten til Gjellerodde, lige før eller efter færsten. Parkeringsområdet skal forsøges indpasset i landskabet så det synes mindst muligt – i stil med parkeringsmulighederne ved Nordstranden – eksempelvis med åbne armeringssten, der tillader de lokale urter at gen-indvandre, og samtidig sikrer at parkeringsarealet er tilgængelig hele året.

Dette vil imødekomme det stigende besøgstal og mindske parkeringspres i naturområderne.

Økonomi:

Etablering og udvidelse af parkeringspladser vil medføre anlægsomkostninger til jordarbejde, belægning og skiltning. Samlet set kan udgifterne anslås til 0,25 mio. kr afhængigt af kapacitet og belægningsvalg.

Stier til gående

Der ønskes etableret en ny sti, der løber øst på odden og vest for det område, der eventuelt bliver friholdt for adgang i fuglenes yngleperiode. Stien skal følge og markere yngleområdet.

Desuden bør stien syd om søen integreres i det eksisterende stisystem, så besøgende fra Gjellerodde sommerhusgrundejerforening får mulighed for at opleve hele områdets stinetværk.

En eventuel bedre sammenkobling mellem stisystemet fra Gjellerodde sommerhusområde og Gjellerodde Naturområdet skal undersøges. De relevante grundejerforeninger vil blive draget ind i arbejdet som kun blive realiseret hvis der er fælles ønske om det, herunder udformning, økonomi og vedligeholdelse.

Stien syd om søen ønskes tænkt med ind i stierne oppe fra Gjellerodde sommerhusgrundejerforening. Skiltningen skal gennemgås og for-

bedres så besøgende og gæster kan få indsigt i hele stisystemet i området.

Handling

Der etableres en ny sti, der løber øst på odden og vest for det område der eventuelt bliver friholdt for adgang i fuglenes yngleperiode. Det anbefales at etablere ny sti der forbinder hele området, og giver adgang til både sø og det særlige fugleyngleområde.

Økonomi:

Etablering af simple stier i form af trædestier med markeringer og skiltninger kan etableres indenfor eksisterende driftsbudget, men kræver en tilladelse i henhold til Naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Skiltning og information

Ved ankomsten til området skal der opsættes tydelig og informativ skiltning, som klart angiver, hvor man må køre, gå og cykle.

Skiltene skal samtidig opfordre til hensynsfuld adfærd over for naturen, herunder flora og fauna. Det skal også fremgå tydeligt, at løse hunde ikke er tilladt.

Handling

Der opsættes tydelig og pædagogisk skiltning ved alle indgange til området, med fokus på adfærdsregler, adgangsforhold og naturhensyn. Der opsættes forbud mod overnatning i auto-camper.

Økonomi:

Skiltning er en relativt lav investering, men vigtig for formidling og adfærdsregulering. Det vurderes at udgifterne til opsætning af skilte kan indeholdes i eksisterende driftsbudget ved Lemvig Kommune.

Formidling

Formidlingsopgaven på Gjellerodde kan opdeles i disse forskellige delområder:

- Information til gæster om regler og rammer for områdets anvendelse
- Information til gæster om områdets natur, kultur og geologiske kvaliteter.
- Direkte formidling igennem arrangementer.

Information til gæster om regler og rammer for områdets anvendelse

Der skal opsættes skiltning ved indgangene til området samt strategisk udvalgte steder med diverse ordensregler så gæsterne har mulighed for anvende og opleve området med god samvittighed indenfor de besluttede rammer for beskyttelse af området. Det kan være oplysningsskilte vedr. f.eks.:

- Hvor må der køres med bil, cykel, knallert m.m.?
- Må der være løse hunde?
- Findes der ridestier
- Må der overnattes i autocamper?
- Må der slås telt op?
- Regler om bål
- Jagt og fiskeri
- Indsamling af bær, svampe og lignende
- Markering af stier
- Skiltning om periodiske områdefredninger.

Information til gæster om områdets natur, kultur og geologiske kvaliteter

For at give gæsterne en god og lærerig oplevelse i området, skal der på udvalgte steder informeres om hvad, der kan opleves ved en tur ud på odden. Det kan tænkes at en god og grundig information om kvaliteterne af området også vil kunne være med til, at gæsterne respekterer ordensreglerne når der kan ses en sammenhæng mellem regler og rammer for området og kvaliteten af de forhold vi ønsker at beskytte.

De helt oplagte formidlingspunkter er det kommende hus som i dag er Gjellerodde tidligere spejderhus, Gjellergård, Shelterpladsen, Moster Puttes Hus, Nordstranden samt Thøger Larsens Mindesten.

Informationerne skal formidles på de konkrete arealer, hvor der er en god sammenhæng med, hvad der skal formidles.

Eksempelvis er det vigtigt at informere om regler for løse hunde allerede inden man kommer ind i området.

Men også forhold som f.eks. at arealet er Natura 2000-område og områdets plejeplaner er en vigtig fortælling for at forstå hvorfor der f.eks. er perioder hvor arealer holdes lukket og hvorfor der er græssende dyr i området. Denne formidling kan med fordel foretages i f.eks. det tidligere spejderhus.

Det skal overvejes at opsætte formidlingspunkter på de stier og arealer hvor vi helst ser at gæ-

sterne anvender og opholder sig for at forøge sandsynligheden for at bedre kunne guide/ "nudge" gæsterne rundt så arealerne anvendes mest hensigtsmæssigt.

Ved anvisning af stier kan det f.eks. overvejes at "nudge" gæsterne med tydelige anvisninger. Anvisningerne kan med fordel være udført af materialer som falder naturligt ind i området.

Hvis det er muligt at lave aftale med f.eks. forpagterne af Gjellergård, Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig Museum, Gjellersø Pumpelag, Fjordhaverne, Gjeller Sø fritidsfiskerne, Lemvig Kommune, Får til Kanten, Grundejerfor-

eningerne, Destination Vestjylland m.fl. vil der muligvis kunne laves flere tilbagevendende arrangementer til glæde for gæsterne og til gavn for forståelsen for beskyttelse af området.

Handling

Der udarbejdes et kortbilag med indtegnning af formidlingssteder, skilte og infotavler.

Kortbilaget skal ligge digitalt og skal altid være opdateret så det kan anvendes som grundlag for fremtidig drift og vedligeholdelse af skiltningen og formidlingen i området.

Samarbejdsmuligheder med interessenter skal undersøges med henblik på etablering af et formidlings-årshjul for Gjellerodde Naturområde.

Der skal arbejdes for at skiltene bliver så ens som muligt og at disse placeres hensigtsmæssigt i forhold til formidlingsværdien og med behørig respekt for, at skiltningen indpasses i området.

Dette kan f.eks. være ved at koncentrere skiltningen inden adgangen til naturområdet, så man har mulighed for at vide hvordan man skal forholde sig, inden man kommer ind i området. Samtidig kan man evt. indtænke naturlige markeringer af trædestier med f.eks. farvemarkerede sten og lignende.

Miljøvurdering af planer/ programmer (VVM Screening)

Det vurderes at denne Helhedsplan er omfattet af Lovbekendtgørelse 2023-01-03 nr. 4 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, da helhedsplanen er gældende for et område på Gjellerodde som er omfattet af et Natura 2000-område og hermed et netværk af beskyttede naturområder i EU, der er udpeget for at bevare særlig værdifuld natur og truede dyre- og plantearter.

